

اتانازی غیر فعال

تعریف:

عدم شروع یا خودداری از تداوم^۱ درمان‌های سودمند برای حفظ حیات بیمار اتانازی غیر فعال است. این امر می‌تواند به صورت داوطلبانه (بر اساس خواست بیمار) یا غیر داوطلبانه (بر اساس درخواست تصمیم‌گیرنده جایگزین) انجام شود.

به لحاظ اخلاقی تمایزی میان عدم شروع یا تداوم درمان در این موارد وجود ندارد.^۲ انجام اتانازی غیر فعال با رسالت پزشکی که شفای بیماران است و نیز رعایت حرمت و قداست حیات انسان که خارج از حیطه اختیارات فردی است ناسازگار و غیر قابل قبول است.

ممنوعیتی که ذکر شد تنها در مورد درمان‌های سودمند صادق بوده و در موارد اقدامات بیهوده (مراجعه به بخش اقدامات بیهوده) نه تنها غیر اخلاقی نیست بلکه با رعایت جوانب امر ضرورت خواهد داشت.

انجام اتانازی غیر فعال باعث کاهش قداست حیات در جامعه و بی‌اعتمادی مردم به جامعه‌ی پزشکی می‌شود. پزشک موظف است به نیازهای بیماران غیر قابل علاج توجه کند و مراقبت‌های تسکینی همچون برقراری رابطه عاطفی متناسب و کنترل درد را لحاظ کند.

در مواردی که بیمار یا تصمیم‌گیرنده‌ی جایگزین وی، تقاضای عدم شروع یا تداوم اقدام را دارند، اما پزشک اقدام را سودمند می‌داند پزشک متعهد به ارائه‌ی آن اقدام سودمند است، مگر این‌که بیمار دیگر در حیطه مسؤلیت پزشک نباشد. (رجوع شود به بخش درمان بیهوده)

در صورتی که حیات بیمار الف، منوط به بهره‌مندی وی از منابعی است که در حال حاضر در اختیار بیمار ب است که امید معقولی نسبت به ادامه حیات وی با وجود استفاده از این منابع، وجود ندارد، به شرط این‌که تأمین این منابع از محل دیگری برای بیمار الف مقدور نباشد، انتقال منابع از بیمار ب به الف با تأیید کمیته اخلاق قابل قبول است.^۳ با این وجود هرگونه اقدام فعالانه برای خاتمه دادن زندگی بیمار ب غیر قابل قبول است.

^۱ در اقداماتی چون خاموش کردن دستگاه از آنجا که وقوع مرگ مستقیماً به آن منتسب میشود مصداق عدم تداوم درمان مورد نظر در این تعریف نبوده و با تعریف اتانازی فعال سنخیت بیش‌تری دارند. منظور از عدم تداوم درمان اقداماتی چون قطع انٹی‌بیوتیک بیمار یا تنظیم الکترولیت‌ها یا عدم ساکشن دستگاه می‌باشد که از سنخ عدم کمک است نه از سنخ کشتن.

^۲ درباره این مورد اختلاف نظر در کارگروه وجود داشت. این موضوع به لحاظ فقهی و حقوقی ملاحظاتی دارد که باید بررسی شود.

^۳ - این بند ناظر به تخصیص اعضای بیمار نیست.